

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۲۷

ساعت: ۰۷:۰۷

فوریت: عادی

پیوست: ندارد

طبقه‌بندی: عادی

جناب آقای دکتر سلاجقه- معاون محترم رییس جمهور و رییس سازمان حفاظت محیط زیست
جناب آقای دکتر رحیمی- وزیر محترم دادگستری
جناب آقای دکتر عین اللهی- وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
جناب آقای دکتر زلفی گل- وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری
جناب آقای دکتر علی آبادی- وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت
جناب آقای دکتر وحیدی- وزیر محترم کشور
جناب آقای دکتر بذریاش- وزیر محترم راه و شهرسازی
جناب آقای دکتر کنی- سرپرست محترم وزارت امور خارجه
جناب آقای دکتر زارع پور- وزیر محترم ارتباطات و فناوری اطلاعات
حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای خطیب- وزیر محترم اطلاعات
جناب آقای دکتر افشین- معاون محترم علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور
سازمان محترم اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
سرتیپ پاسدار جناب آقای جلالی- دبیر محترم کمیته دائمی و رییس سازمان پدافند غیرعامل کشور

با سلام و احترام؛

به استناد تبصره (۴) ماده (۱۲) آئین نامه اجرایی شرایط دسترسی و نحوه بهره برداری ژنتیکی مصوب جلسه مورخ ۱۴۰۰/۴/۶ هیأت وزیران موضوع ماده (۶) قانون حفاظت و بهره برداری از منابع ژنتیکی کشور مصوب ۱۳۹۶/۱۰/۲۴ مجلس شورای اسلامی، به پیوست دستورالعمل‌های با عناوین ذیل که با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست کشور تدوین گردیده، جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

۱- "شرایط و نحوه صدور مجوز خروج منابع ژنتیکی کشاورزی و منابع طبیعی از کشور به منظور دسترسی و بهره‌برداری ژنتیکی" (شامل ۹ ماده و ۱۰ تبصره منضم به موافقت نامه انتقال نمونه‌های) ژنتیکی کشاورزی و منابع طبیعی)

۲- "نحوه صدور مجوز خروج منابع ژنتیکی حیات وحش" (شامل ۱۰ ماده، ۶ تبصره)

محمدعلی نیکبخت

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲
تاریخ: ۱۴۰۳/۵/۲۷
ساعت:
فوریت:
پیوست:
طبقه‌بندی:

دستورالعمل شرایط و نحوه صدور مجوز خروج منابع ژنتیکی کشاورزی و منابع طبیعی از کشور به منظور دسترسی و بهره‌برداری ژنتیکی

در اجرای تبصره ۴ ماده (۱۲) آئین‌نامه اجرایی شرایط دسترسی و نحوه بهره‌برداری ژنتیکی مصوب ۱۴۰۰ هیات وزیران، موضوع ماده (۶) قانون حفاظت و بهره‌برداری از منابع ژنتیکی کشور، دستورالعمل شرایط و نحوه صدور مجوز خروج منابع ژنتیکی کشاورزی و منابع طبیعی از کشور به منظور دسترسی و بهره‌برداری ژنتیکی به شرح زیر تدوین و جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱- تعاریف:

۱- کمیته: کمیته دسترسی و بهره‌برداری ژنتیکی برای تعیین مصادیق سطوح دسترسی و بهره‌برداری ژنتیکی بمنظور صدور مجوز خروج منابع ژنتیکی کشاورزی و منابع طبیعی از کشور

۲- مرکز: مرکز ملی مدیریت منابع ژنتیکی کشاورزی و منابع طبیعی کشور

۳- سپرده‌گذاری: سپردن نمونه ای از منابع ژنتیکی مورد درخواست به یکی از بانک‌های ژن/ مجموعه‌ها/ زیست‌بانک‌های دارای مجوز

۴- سایر اصطلاحات استفاده شده در این دستورالعمل دارای همان تعاریفی است که در قانون حفاظت و بهره‌برداری از منابع ژنتیکی کشور و آئین‌نامه اجرائی شرایط دسترسی و نحوه بهره‌برداری ژنتیکی تعریف شده است.

ماده ۲- ترکیب اعضای کمیته:

۱- معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی به عنوان رئیس کمیته یا معاون پژوهشی و فناوری سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی به عنوان نماینده رئیس کمیته

۲- رئیس مرکز به عنوان عضو و دبیر کمیته

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲
تاریخ: ۱۴۰۳/۵/۲۷
ساعت:
فوریت:
پیوست:
طبقه‌بندی:

۳- دو نماینده تام الاختیار از معاونت تخصصی/سازمان اجرایی مرتبط وزارت جهاد کشاورزی حداقل در سطح مدیرکل حسب مورد و به تناسب ماهیت منبع ژنتیکی مورد درخواست؛ نحوه عضویت نمایندگان معاونت/سازمان‌های اجرائی در کمیته به شرح زیر خواهد بود:

۳-۱- برای منبع ژنتیکی زراعی و مرتعی: نماینده معاونت امور زراعت و نماینده سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور

۳-۲- برای منبع ژنتیکی باغی و جنگلی: نماینده معاونت امور باغبانی و نماینده سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور

۳-۳- برای منبع ژنتیکی ریز سازواره ها و بندپایان: نماینده سازمان حفظ نباتات کشور و نماینده سازمان دامپزشکی کشور

۳-۴- برای منبع ژنتیکی جانوری: نماینده معاونت امور تولیدات دامی و نماینده سازمان شیلات ایران

۴- یک نفر از روسای موسسات و پژوهشگاه تحقیقاتی زیر مجموعه سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی حسب مورد

تبصره ۱- دبیر کمیته حسب مورد و متناسب با موضوع مورد بررسی می‌تواند از اشخاص حقیقی یا حقوقی صاحب‌نظر و بدون حق رای جهت شرکت در جلسه کمیته دعوت بعمل آورد.

تبصره ۲- جلسات کمیته با حضور همه اعضا برگزار و تصمیمات آن با رای اکثریت تصویب می‌شود.

تبصره ۳- در صورت لزوم، دبیرخانه می‌تواند برای رسیدگی به موضوعات تخصصی با مشارکت موسسات و نهادهای مرتبط کارگروه‌های تخصصی تشکیل دهد.

ماده ۳- طبقه بندی سطوح دسترسی و بهره‌برداری ژنتیکی برای خروج منابع ژنتیکی:

۱- سطح یک: منابع ژنتیکی بومی انحصاری و یا در معرض تهدید و یا نادر کشاورزی و منابع طبیعی که خروج آن از کشور ممنوع است.

۲- سطح دو: آن دسته از منابع ژنتیکی که در سطح یک قرار ندارند ولی اهمیت ویژه‌ای داشته و خروج آن‌ها از کشور منوط به رعایت شرایط این دستورالعمل است.

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲
تاریخ: ۱۴۰۳/۵/۲۷
ساعت:
فوریت:
پیوست:
طبقه‌بندی:

۳- سطح سه: همه منابع ژنتیکی که خارج از فهرست منابع ژنتیکی سطوح یک و دو می‌باشند. خروج این دسته از منابع ژنتیکی پس از اخذ تأییدیه موسسه ذیربط و طی سایر مراحل مندرج در این دستورالعمل میسر است.

تبصره ۱- منابع ژنتیکی که سطح آن در مرکز قابل تشخیص نیست، در کمیته تعیین تکلیف می‌شود.

تبصره ۲- فهرست منابع ژنتیکی سطوح یک و دو پس از استعلام از موسسات و سازمان‌های ذیربط اخذ و توسط کمیته تأیید می‌گردد. این فهرست بصورت ادواری به روزرسانی خواهد شد.

تبصره ۳- در موارد خاص برای منابع ژنتیکی سطح یک که دانش و تکنولوژی دسترسی و بهره‌برداری ژنتیکی در کشور وجود ندارد، خروج این منابع با تأیید کمیته و رعایت شرایط این دستورالعمل امکان پذیر است.

ماده ۴- شرایط خروج منابع ژنتیکی:

۱- فرم درخواست خروج نمونه ژنتیکی توسط متقاضی تکمیل گردد.

۲- ارائه طرح نامه پژوهشی از طرف متقاضی که مطابق شرایط زیر خواهد بود:

۱-۲- خروج منابع ژنتیکی به منظور تحقیق، مستلزم ارائه طرح‌نامه مصوب در یکی از کمیته‌های علمی صلاحیت‌دار مقرر در بند ۲۲ ماده (۱) آئین‌نامه اجرایی شرایط دسترسی و نحوه بهره‌برداری ژنتیکی و معرفی راهکار مناسب برای انتقال نتایج به داخل کشور با مسئولیت بالاترین مقام مجاز است. در صورتیکه طرح‌نامه پژوهشی ارائه شده مصوبه کمیته‌های علمی صلاحیت‌دار را نداشته باشد، توسط مرکز برای اظهار نظر علمی به یکی از کمیته‌های علمی صلاحیت‌دار ارسال می‌شود.

۲-۲- خروج منابع ژنتیکی به منظور استفاده از اجزای ژنتیکی آن‌ها و یا استخراج مشتقات ژنتیکی که با ذکر دلایل توجیهی نیاز به ارائه طرح‌نامه پژوهشی ندارد، نظر موسسه/پژوهشگاه/مرکز ملی تحقیقاتی ذیربط ملاک عمل قرار می‌گیرد.

۳-۲- خروج منابع ژنتیکی به منظور تولید هرگونه ماده زیستی مشتق از آن‌ها و منابع ژنتیکی جدید نیازمند ذکر دلایل توجیهی بوده، نظر موسسه/پژوهشگاه/مرکز ملی تحقیقاتی ذیربط ملاک عمل قرار می‌گیرد. ضرورت ارائه طرح‌نامه پژوهشی توسط موسسه ذیربط تعیین می‌شود.

۳- موافقت‌نامه انتقال نمونه ژنتیکی (پیوست این دستورالعمل) توسط متقاضی مطابق ماده (۱۲) آیین‌نامه اجرایی تکمیل گردد.

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲
تاریخ: ۱۴۰۳/۵/۲۷
ساعت:
فوریت:
پیوست:
طبقه‌بندی:

۴- پس از طی مراحل ۱ تا ۳، درخواست متقاضی توسط مرکز بررسی و در صورت پذیرش، سپرده‌گذاری نمونه منبع ژنتیکی مورد درخواست صورت گرفته و نسبت به ثبت در سامانه اقدام می‌گردد.

۵- ورود داده‌ها و اطلاعات منابع ژنتیکی مورد درخواست مطابق تبصره‌های ۱ و ۲ ماده (۲۷) آئین‌نامه اجرایی در سامانه اطلاعاتی جامع انجام شده و پس از تأیید مرکز، ثبت نهایی می‌گردد. در راستای اجرای تبصره ۴ ماده (۲۷) آئین‌نامه اجرایی تا زمان ایجاد سامانه اطلاعاتی جامع، وظیفه ثبت اطلاعات در بانک‌های اطلاعاتی به عهده موسسه/پژوهشگاه/مرکز ملی تحقیقاتی ذیربط است.

۶- در صورتی که اطلاعات منبع ژنتیکی مورد درخواست در سامانه اطلاعاتی جامع یا بانک اطلاعاتی دیگر ثبت نشده باشد، پس از سپرده‌گذاری نمونه منابع ژنتیکی در یکی از بانک‌های ژن ذیربط توسط متقاضی و درج اطلاعات شناسنامه‌ای در سامانه اطلاعاتی جامع یا بانک اطلاعاتی، مجوز صادر می‌شود. ضرورت و نحوه سپرده‌گذاری بر اساس شرایط و سطح دسترسی منبع ژنتیکی به عهده موسسه/پژوهشگاه/مرکز ملی تحقیقاتی ذیربط خواهد بود.

۷- بانک ژن سپرده‌پذیر پس از پلمپ و ثبت نمونه‌های ارسالی، مراتب را برای طی مراحل بعدی به مرکز گزارش خواهد نمود. در مورد نمونه‌هایی که مطابق بند ۲ ماده (۸) این دستورالعمل نیاز به سپرده‌گذاری آن‌ها تشخیص داده نمی‌شود، نماینده بانک ژن ذیربط در زمان تهیه نمونه، نظارت داشته و نمونه‌ها را پلمپ می‌نماید.

تبصره- اشخاص غیر ایرانی برای دریافت مجوز خروج منابع ژنتیکی نیاز به ارائه مجوز دسترسی و بهره‌برداری ژنتیکی دارند.

ماده ۵- خروج منابع ژنتیکی بمنظور مبادله:

۱- خروج منابع ژنتیکی بمنظور مبادله در قالب همکاری‌های بین‌المللی میان سازمان‌های رسمی با اشخاص غیر ایرانی مطابق ماده (۱۲) آیین‌نامه اجرایی و رعایت مفاد این دستورالعمل خواهد بود.

۲- ورود منابع ژنتیکی بمنظور مبادله در قالب همکاری‌های بین‌المللی میان سازمان‌های رسمی با اشخاص غیر ایرانی مطابق تبصره ۸ ماده (۷) آیین‌نامه اجرایی مستلزم رعایت شرایط موافقت‌نامه تبادل و رعایت مفاد این دستورالعمل می‌باشد.

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲
تاریخ: ۱۴۰۳/۵/۲۷
ساعت:
فوریت:
پیوست:
طبقه‌بندی:

۳- در مبادله منابع ژنتیکی بومی با منابع ژنتیکی خارجی، منابع ژنتیکی دریافت شده باید از اهمیتی مشابه یا بیشتر از منابع ژنتیکی ارائه شده برخوردار باشد و مستندات معتبر مبنی بر صحت مشخصات منابع ژنتیکی دریافت شده از طرف مقابل اخذ گردد. تبادل منابع ژنتیکی حتی‌الامکان به صورت مرحله‌ای و پس از تأیید راستی‌آزمایی طرف مقابل انجام شود.

تبصره- تشخیص رعایت موارد مندرج در بند ۳ ماده (۵) این دستورالعمل بر عهده مرکز می‌باشد.

ماده ۶- فرآیند صدور مجوز خروج:

متقاضی خروج منابع ژنتیکی از کشور باید درخواست و مدارک و مستندات خود را از طریق پنجره واحد خدمات الکترونیک بارگذاری نماید. تأیید تکمیل فرآیند درخواست در پنجره واحد خدمات الکترونیک به منزله ثبت درخواست محسوب می‌گردد. مدارک و مستندات مورد نیاز شامل فرم درخواست خروج نمونه ژنتیکی، مدارک احراز هویت متقاضی، موافقتنامه انتقال نمونه(های) ژنتیکی کشاورزی و منابع طبیعی به خارج از کشور و طرح‌نامه مصوب با رعایت بند ۲ ماده (۴) این دستورالعمل است.

تبصره - تا زمان فعال شدن پنجره واحد خدمات الکترونیک، متقاضیان می‌توانند درخواست خود را مطابق فرم درخواست خروج نمونه ژنتیکی (پیوست این دستورالعمل) تنظیم و به همراه مدارک و مستندات به مرکز تحویل نمایند. مرکز پس از بررسی درخواست، در صورت کامل بودن مدارک و مستندات متقاضی، مکلف به ثبت درخواست متقاضی و ارایه رسید می‌باشد.

ماده ۷- مرکز موظف است مطابق با مهلت مقرر و شرایط ذکر شده در مواد (۱۱) و (۱۲) آئین‌نامه اجرایی، درخواست متقاضی را بررسی نموده و پاسخ دهد. در صورت رد درخواست متقاضی، نتیجه با ذکر دلایل به متقاضی اعلام خواهد شد.

تبصره- در صورت لزوم استعلام از دستگاه‌های ذیربط یا طرح درخواست در کمیته، حداکثر دو هفته به زمان مقرر در ماده (۱۱) آیین‌نامه اجرایی اضافه می‌شود.

ماده ۸- سایر موارد:

۱- هر گونه استفاده تجاری از منابع ژنتیکی که با هدف بهره‌برداری ژنتیکی از کشور خارج می‌شوند، منوط به رعایت ماده (۱۷) آئین‌نامه اجرایی و دستورالعمل مرتبط با آن خواهد بود.

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲
تاریخ: ۱۴۰۳/۵/۲۷
ساعت:
فوریت:
پیوست:
طبقه‌بندی:

۲- در مورد نمونه‌هایی از منابع ژنتیکی بومی که منحصر برای تجزیه و بررسی اجزای ژنتیکی آن‌ها و یا استخراج مشتقات ژنتیکی از جمله اسیدهای نوکلئیک، شیمیایی، زیستی و یا آرایه‌شناسی به آزمایشگاه‌های خارج از کشور ارسال می‌شوند، باید نسبت به هویت‌زدایی نمونه‌ها اقدام گردد و نمونه‌ها تحت شماره و بی‌نام ارسال شوند. بنحوی که مبدا و منشا نمونه‌ها و نام رقم، واریته، نژاد، سوش و مانند آن مشخص نباشد. در صورت ضرورت ذکر نام گونه منبع ژنتیکی بلامانع است.

ماده ۹- این دستورالعمل در ۹ ماده و ۱۰ تبصره در تاریخ توسط وزیر جهاد کشاورزی ابلاغ گردید.

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۲۷

ساعت: ۰۷:۰۷

فوریت: عادی

پیوست: ندارد

طبقه‌بندی: عادی

موافقت‌نامه انتقال نمونه (های) ژنتیکی کشاورزی و منابع طبیعی به خارج از کشور

مقدمه:

نظر به تاکید قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تنوع زیستی بر ضرورت رعایت حق حاکمیت دولت ج.ا.ایران بر منابع ژنتیکی خود، همچنین رعایت مفاد قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به معاهده بین‌المللی ذخایر ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی و با امعان نظر به مواد ۱۲ و ۳۳ آیین نامه اجرایی شرایط دسترسی و نحوه بهره برداری ژنتیکی، این موافقت‌نامه با شرایط ذیل برای خروج منابع ژنتیکی منعقد می‌گردد:

منبع ژنتیکی

در این قسمت به اختصار اطلاعات مربوط به نوع منبع ژنتیکی، نام علمی و تعداد/مقدار/حجم آن قید شود

طرفین موافقت‌نامه:

طرف اول: آقا/خانم با نمایندگی از با شناسه ملی به نشانی کد پستی تلفن ثابت دورنگار که از این پس در این موافقت‌نامه «ارائه‌دهنده» نامیده می‌شود.

طرف دوم: آقا/خانم با نمایندگی از شناسه ملی کشور نوع فعالیت و به نشانی تلفن پست الکترونیک آدرس وب سایت که از این پس در این موافقت‌نامه «متقاضی» نامیده می‌شود.

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۲۷

ساعت: ۰۷:۰۷

فوریت: عادی

پیوست: ندارد

طبقه‌بندی: عادی

تعهدات متقاضی:

- ۱- متقاضی متعهد می‌شود نمونه(های) ژنتیکی دریافتی را صرفاً برای اهداف تحقیقاتی، آموزشی یا به‌نژادی استفاده نماید. هرگونه استفاده تجاری نمونه(های) ژنتیکی ارائه شده تحت این موافقت‌نامه یا اجزای آن و یا اطلاعات مربوط به آن‌ها منوط به کسب موافقت کتبی جداگانه از ارائه‌دهنده و دریافت مجوز از مرکز است.
- ۲- متقاضی موظف به رعایت تمامی حقوق مالکیت فکری از جمله حقوق به‌نژادگران و حقوق ثبت اختراع و یا سایر حقوق حاصل از استفاده از نمونه(های) ژنتیکی دریافتی توسط متقاضی می‌باشد. متقاضی قبل از هرگونه اقدام باید نسبت به کسب موافقت نامه کتبی ارائه‌دهنده و مرکز اقدام نماید. در صورت نقض حقوق مالکیت فکری، متقاضی یا سازمان وابسته به آن ملزم به جبران هرگونه خسارت ناشی از نقض چنین حقوقی که موجب بروز آسیب یا وارد آمدن خسارت به اشخاص ثالث گردیده، می‌باشد.
- ۳- متقاضی مجاز به واگذاری نمونه(های) ژنتیکی دریافتی تحت هر عنوانی از جمله انتقال، فروش، هبه و قرض دادن نمونه(ها) به اشخاص ثالث حقیقی و حقوقی در داخل و خارج از کشور نمی‌باشد.
- ۴- متقاضی با پذیرش مسئولیت رعایت تمامی تعهدات خود، صرفاً مجاز است نمونه(های) ژنتیکی دریافتی را در اختیار پژوهشگران زیر مجموعه خود و فقط در کشور(های) قید شده و با رعایت اهداف موافقت‌نامه قرار دهد.
- ۵- متقاضی حق هرگونه اعتراض، ادعا و شکایت نسبت به حوادث، آسیب و ضرر و زیان ناشی از استفاده از نمونه(های) ژنتیکی دریافت شده را از خود سلب می‌نماید.
- ۶- متقاضی اطلاع دارد که نمونه(های) ژنتیکی دریافتی ممکن است دارای نقص و ایراداتی بوده و یا لزوماً برای رسیدن به یک هدف خاص مناسب نباشد. ارائه‌دهنده همه مساعی خود را بکار خواهد برد تا نمونه(های) سالم و بدون نقص و ایراد را به متقاضی تحویل نماید اما مسئولیت تشخیص صحت نمونه(های) ژنتیکی دریافتی مستقیماً متوجه متقاضی بوده و در این خصوص حق مطالبه هیچ گونه مسئولیتی از ارائه‌دهنده را ندارند و بر مبنای این موافقت‌نامه، متقاضی مسئولیت عواقب و ضررهای احتمالی ناشی از استفاده را می‌پذیرند.
- ۷- متقاضی مسئولیت دریافت گواهی بهداشت از مراجع ذیربط را داشته و رعایت مقررات بهداشت گیاهی/جانوری (قرنطینه) و ایمنی زیستی نمونه(های) ژنتیکی دریافتی را در کشور مقصد برعهده دارد.
- ۸- متقاضی در صورت درخواست ارائه‌دهنده ملزم است گزارشی از نتایج تحقیقات خود روی نمونه(های) ژنتیکی دریافتی را مطابق درخواست ارائه‌دهنده تحویل نماید. چنانچه متقاضی یافته‌های تحقیقاتی، به‌نژادی یا

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۲۷

ساعت: ۰۷:۰۷

فوریت: عادی

پیوست: ندارد

طبقه‌بندی: عادی

آموزشی که با استفاده از نمونه(های) ژنتیکی دریافتی محقق شده را منتشر نمود، باید قید نماید که این یافته‌ها یا پروژه آموزشی با استفاده از نمونه(های) ژنتیکی ارائه‌دهنده محقق شده است و متعاقباً یک نسخه از کلیه مقالات و داده‌های منتشر شده را بلافاصله پس از انتشار به ارائه‌دهنده ارسال نماید.

۹- در مورد نمونه(های) ژنتیکی خارجی، متقاضی ملزم به رعایت مقررات حاکم در کشور مبدأ در مورد مزایای حاصل از استفاده از نمونه(های) ژنتیکی آن کشور مطابق با کنوانسیون تنوع زیستی و سایر معاهدات بین‌المللی خواهد بود که این ضوابط با قراردادهای انتقال و توزیع نمونه(های) ژنتیکی مطابقت داشته و اجرا می‌شود. همچنین متقاضی باید از نمونه(های) مذکور در محدوده‌ای که قوانین و مقررات مربوطه، معاهده‌ها و طرح‌ها مجاز شمرده‌اند، بهره‌برداری ژنتیکی نماید.

۱۰- در صورت نقض مفاد این موافقتنامه، متقاضی مکلف است بلافاصله ارائه‌دهنده را مطلع و استفاده از نمونه(های) ژنتیکی را متوقف سازد و با ارائه‌دهنده در خصوص امکان ادامه استفاده از نمونه(های) مذاکره نماید در صورت عدم حصول توافق، نمونه(های) ژنتیکی را به ارائه‌دهنده عودت داده و یا معدوم نماید. در هر صورت حق پیگیری حقوقی ارائه‌دهنده محفوظ خواهد ماند.

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۲۷

ساعت: ۰۷:۰۷

فوریت: عادی

پیوست: ندارد

طبقه‌بندی: عادی

عدم مسئولیت ارائه‌دهنده:

۱- ارائه‌دهنده با توجه به مستندات و داده‌های موجود در بانک ژن، اطلاعات غیر محرمانه نمونه(های) ژنتیکی مورد درخواست را به متقاضی ارائه می‌نماید با این وجود ارائه‌دهنده در خصوص صحت اطلاعات آرایه‌شناسی، شناسنامه‌ای، سایر اطلاعات همراه نمونه(ها)، کیفیت نمونه(های) ژنتیکی، قدرت زنده‌مانی، توانایی تولید مثلی و خلوص ژنتیکی مسئولیتی ندارد. متقاضی ذمه ارائه‌دهنده را نسبت به تمامی عیوب و ایرادات مربوط به نمونه‌ها یا اطلاعات آن بری نمود.

۲- ارائه‌دهنده باید به سرعت و به صورت رایگان اعطا شود، یا در صورت دریافت هزینه مطابق تعرفه‌های تعیین شده خواهد بود.

قانون حاکم بر موافقت‌نامه

قوانین و مقررات کشور جمهوری اسلامی ایران بر این موافقت‌نامه حاکم است و در صورت بروز هر گونه اختلاف ناشی از انعقاد، تفسیر و اجرا یا نقض این موافقت‌نامه موضوع از طریق مراجع ذیصلاح جمهوری اسلامی ایران حل و فصل خواهد شد.

در صورتی که منابع ژنتیکی مورد انتقال در سطحی باشد که در بانک ژن/زیست بانک‌ها/مجموعه‌ها سپرده گذاری نشود، تعهدات و تایید آرایه‌دهنده الزامی نیست.

نام و نام خانوادگی متقاضی

امضا

نام و نام خانوادگی و پست سازمانی مقام مجاز ارائه دهنده

مهر و امضا

نام و نام خانوادگی و پست سازمانی مقام مجاز سازمان متقاضی

مهر و امضا

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲
تاریخ: ۱۴۰۳/۵/۲۷
ساعت:
فوریت:
پیوست:
طبقه‌بندی:

دستورالعمل نحوه صدور مجوز خروج منابع ژنتیکی حیات وحش

مقدمه:

به منظور حفاظت، توأم با تسهیل امور پژوهشی و بهره برداری پایدار از منابع ژنتیکی حیات وحش کشور همچنین حفاظت از حقوق ملی در برابر بهره برداران و پیاده سازی برنامه بهینه نگهداری منابع ژنتیکی، ایجاد یک زیر ساخت حقوقی و کارآمد لازم و ضروری است. از اینرو با اتکا به اصل ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به استناد تبصره ۴ ماده ۱۲ آیین نامه اجرایی شرایط دسترسی و نحوه بهره برداری ژنتیکی موضوع ماده (۶) قانون حفاظت و بهره برداری از منابع ژنتیکی کشور، مصوب جلسه مورخ ۱۴۰۰/۴/۶ هیات وزیران، نحوه صدور مجوز خروج منابع ژنتیکی حیات وحش با اهداف پژوهشی و غیر پژوهشی به شرح دستورالعمل زیر ابلاغ می گردد.

ماده ۱- در این دستورالعمل تعریف اصطلاحات و عبارت های تخصصی و حقوقی به کار رفته، منطبق با تعاریف مندرج در قانون حفاظت و بهره برداری از منابع ژنتیکی کشور و آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۶ قانون است.

ماده ۲- شمول دستورالعمل

- ۱-۲- بانک های ژن و زیست بانک ها به منظور حفاظت از منابع ژنتیکی، دسترسی و بهره برداری ژنتیکی حسب وظایف خود مطابق قوانین و ضوابط جاری. موضوع ماده ۳ آیین نامه
 - ۲-۲- مجموعه داران حقیقی و حقوقی. موضوع ماده ۴ آیین نامه
 - ۳-۲- محققان ایرانی و غیر ایرانی به منظور انجام امور پژوهشی. موضوع تبصره ۵ ماده ۷ آیین نامه
 - ۴-۲- بهره برداری ژنتیکی از منابع ژنتیکی توسط افراد غیر ایرانی موضوع تبصره ماده ۱۶ آیین نامه
 - ۵-۲- مبادله منابع ژنتیکی یا انتقال آنها به صورت دائم، موقت، امانی، اهدایی، با اهداف پژوهشی و غیر پژوهشی
 - ۶-۲- کلیه اشکال و اجزای زنده و غیر زنده حیات وحش در زیستگاه طبیعی، مراکز تکثیر و پرورش، باغ وحش ها، موزه ها، کارگاه های تاکسیدرمی، زیست بانکها و بانکهای ژن، مجموعه داران، هرباریوم ها، حیوانات خانگی مشمول سایتیس و موارد مشابه
- تبصره ۱ - صدور مجوز خروج برای موارد اشاره شده در این ماده و سایر موارد پس از تایید ساختار امکان پذیر است
- تبصره ۲ - صادرات هرگونه منابع ژنتیکی با رعایت ردیف ۲ بند الف ماده ۲۳ احکام دائمی برنامه های توسعه کشور انجام می شود.

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲
تاریخ: ۱۴۰۳/۵/۲۷
ساعت:
فوریت:
پیوست:
طبقه‌بندی:

ماده ۳ - سطوح دسترسی به منابع ژنتیکی حیات وحش جهت خروج

منابع ژنتیکی حیات وحش جهت خروج در سه سطح ۱ و ۲ و ۳ قرار می‌گیرند.

- ۳-۱ - سطح ۱: خروج این گونه‌ها در هر حالت (زنده، غیرزنده، تاکسیدرمی شده، اندام، بافت، منبع ژنتیکی، اطلاعات ژنتیکی و ...) به خارج از کشور ممنوع است. این گونه‌ها شامل:
 - ۳-۱-۱- گونه‌های اندمیک (پیوست شماره ۱)
 - ۳-۱-۲- همه گونه‌های بومی ضمیمه I سایتیس. (پیوست شماره ۲)
 - ۳-۱-۳- همه گونه‌های بومی که نادر و کمیاب هستند و خروج آنها سبب تهدید بقای آنها خواهد شد.
 - ۳-۱-۴- همه گونه‌های بومی که در مقیاس جهانی یا ناحیه‌ای در طبقه در طبیعت انقراض یافته (EW) به شدت در معرض خطر انقراض (CR) و یا در خطر انقراض (EN) فهرست سرخ IUCN باشند.
 - ۳-۱-۵- همه نمونه‌های هولوتایپ
 - ۳-۱-۵- همه گونه‌هایی که در فهرست "در معرض خطر انقراض" سازمان حفاظت محیط زیست باشند. (پیوست شماره ۳)

تبصره ۱: به منظور تسهیل در امر پژوهش خروج منابع ژنتیکی سطح ۱ با اهداف پژوهشی تنها برای اجرای پروژه‌های تحقیقاتی که دانش تخصصی و امکانات لازم آن در کشور وجود ندارد با رعایت شرایط مندرج در ماده ۴ این دستورالعمل و تایید ساختار مجاز است.

تبصره ۲: به منظور حفاظت از منابع ژنتیکی خروج منابع ژنتیکی سطح ۱ با اهداف غیر پژوهشی (به استثنای گونه‌های اندمیک) تنها در صورتی امکان پذیر است که این منابع در خارج از زیستگاه طبیعی تکثیر شده یا با مجوز از طبیعت برداشت شده و مبادله یا خروج آنها تهدیدی را متوجه حضور گونه در زیستگاه طبیعی ننماید.

تبصره ۳: در صورت بروز تهدیدات جدی در جمعیت‌های گونه‌های سطح ۱، به منظور حفاظت و رفع تهدیدات موجود، خروج گونه مورد نظر پس از بررسی کارشناسی و کسب تاییدیه ساختار امکان پذیر است.

۳-۲ - سطح ۲: گونه‌هایی که خروج آنها در هر حالت (زنده، غیرزنده، تاکسیدرمی شده، اندام، بافت، منبع ژنتیکی، اطلاعات ژنتیکی و ...) به خارج از کشور با شرایط مندرج در این دستورالعمل و اخذ مجوزهای لازم امکان‌پذیر است که شامل موارد زیر است:

- ۳-۲-۱- همه گونه‌های بومی ضمیمه II و III سایتیس (پیوست شماره ۲)
- ۳-۲-۲- همه گونه‌های بومی که در مقیاس جهانی یا ناحیه‌ای در طبقه آسیب پذیر (VU) و نزدیک به تهدید (NT) فهرست سرخ IUCN هستند.

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲
تاریخ: ۱۴۰۳/۵/۲۷
ساعت:
فوریت:
پیوست:
طبقه‌بندی:

۳-۲-۳- همه گونه هایی که در فهرست "حمایت و حفاظت شده" سازمان حفاظت محیط زیست کشور قرار دارند. (پیوست شماره ۴)

۳-۲-۴- گونه هایی که در طبقه I فهرست کنوانسیون حفاظت از گونه های مهاجر وحشی (The Convention on Migratory Species; CMS) قرار دارند. (پیوست شماره ۵)

۳-۳- سطح ۳ - همه گونه هایی که خارج از فهرست گونه های سطح ۱ و ۲ هستند در این سطح قرار داشته و خروج آنها منوط به صدور مجوز بر اساس رویه های داخلی سازمان و توسط واحد تخصصی مربوطه است

ماده ۴ - خروج منابع ژنتیکی حیات وحش با هدف پژوهشی

۴-۱- خروج منابع ژنتیکی برای اجرای پروژه های تحقیقاتی که دانش تخصصی و امکانات لازم آن در کشور وجود ندارد، مستلزم ثبت پروپوزال مصوب از طریق سامانه و تائید پروژه تحقیقاتی توسط واحد تخصصی است.
۴-۲- مجوز خروج منابع ژنتیکی حیات وحش به مراکز تحقیقاتی خارجی توسط سازمان حفاظت محیط زیست صادر می شود.

۴-۳- متقاضیان خروج منابع ژنتیکی موظف به تکمیل فرم توافقنامه انتقال مواد (MTA) هستند . توافقنامه انتقال مواد (MTA) برای انتقال منابع ژنتیکی حیات وحش به خارج از کشور و صرفاً جهت انجام تحقیقات علمی بین دو مرکز علمی-تحقیقاتی دارای مجوز از مراجع ذیصلاح است و نمونه ارسال شده نباید برای مصارف دیگری مورد استفاده قرار گیرد.

۴-۴- فرم توافقنامه انتقال مواد در سایت رسمی سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان متولی قانونی حفاظت از حیات وحش کشور قابل دسترسی است. مسئولان دو مرکز علمی- تحقیقاتی در داخل و خارج از کشور موظفند این فرم را در دو نسخه تکمیل و امضا نموده و به همراه سایر مدارک لازم (مندرج در بند ۴-۹) در سامانه سازمان حفاظت محیط زیست به آدرس ثبت نمایند.

۴-۵- ادارات کل حفاظت محیط زیست استان ها موظفند نسبت به انتقال منابع ژنتیکی بین مراکز علمی تحقیقاتی داخلی و خارجی اقدامات نظارتی لازم را اعمال نموده و متقاضیان را به کسب مجوز لازم از سامانه راه اندازی شده توسط سازمان حفاظت محیط زیست (ستاد) هدایت نمایند.

۴-۶- در صورت صدور مجوز خروج، متقاضی موظف است از هر نمونه ای که قصد خروج دارد، نمونه ای متناسب با موضوع پژوهش و نظر واحد تخصصی در اختیار سازمان قرار دهد.

۴-۷- متقاضی موظف است اطلاعات ژنتیکی نمونه های خارج شده را در سامانه جامع اطلاعات سازمان ثبت نماید. اطلاعات ژنتیکی متناسب با موضوع پژوهش و نظر واحد تخصصی می تواند شامل یک یا چند مورد مشروحه ذیل باشد.

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲
تاریخ: ۱۴۰۳/۵/۲۷
ساعت:
فوریت:
پیوست:
طبقه‌بندی:

- ۴-۷-۱- خوانش توالی نوکلئوتیدها و داده های مرتبط
- ۴-۷-۲- اطلاعات مربوط به مجموعه توالی، تفسیر و نقشه ژنتیکی آن. این اطلاعات ممکن است کل ژنوم، ژن های انفرادی یا قطعاتی از آن، بارکد ها، ژنوم اندامک ها یا چند شکلی های تک نوکلئوتیدی را تفسیر نماید.
- ۴-۷-۳- اطلاعات مربوط به بیان ژن
- ۴-۷-۴- اطلاعات مربوط به درشت مولکول ها و متابولیت های سلولی
- ۴-۷-۵- اطلاعات مربوط به روابط اکولوژیکی و عوامل غیر زنده محیط زیستی
- ۴-۷-۶- عملکرد، نظیر داده های رفتاری
- ۴-۷-۷- ساختار، شامل داده ها مورفولوژیکی و فنوتیپ
- ۴-۷-۸- اطلاعات مربوط به تاکسونومی
- ۴-۷-۹- روش های استفاده
- ۴-۸- در صورت انجام تخلفات احتمالی توسط متقاضی نظیر، عدم صحت اطلاعات اعلام شده در فرم ها و مدارک تکمیل شده یا عدم اجرای تعهدات و مواردی از این قبیل، کلیه مجوزهای صادره باطل تلقی خواهد شد و مطابق با ماده ۸ قانون حفاظت و بهره برداری از منابع ژنتیکی کشور با متخلف برخورد می شود.

۴-۹- مدارک لازم

- ۴-۹-۱- پروپوزال مصوب طرح پژوهشی امضا شده بین دو مرکز علمی-تحقیقاتی
- ۴-۹-۲- مشخصات مرکز تحقیقاتی ارسال کننده
- ۴-۹-۳- مشخصات مرکز تحقیقاتی دریافت کننده
- ۴-۹-۴- تکمیل فرم MTA
- ۴-۹-۵- تکمیل فرم های شماره ۱ و ۵
- ۴-۹-۶- مجوزهای مورد نیاز سایر دستگاههای دولتی ذیربط

ماده ۵ - خروج منابع ژنتیکی حیات وحش با هدف غیر پژوهشی

- ۵-۱- مجوز خروج منابع ژنتیکی حیات وحش کشور با اهداف غیر پژوهشی، مطابق با سطوح تعریف شده در ماده ۳ این دستورالعمل، توسط واحدهای تابعه ستادی و استانی سازمان حفاظت محیط زیست صادر می شود.
- ۵-۲- کلیه اشکال و اجزای زنده و غیر زنده حیات وحش با هدف مجموعه داری، موزه داری، خانگی، باغ وحش و سایر موارد مشابه مشمول این ماده هستند.
- ۵-۳- متقاضی موظف است مدارک لازم مندرج در بند ۵-۴ را آماده و در سامانه سازمان حفاظت محیط زیست به آدرس ثبت نماید.

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲
تاریخ: ۱۴۰۳/۵/۲۷
ساعت:
فوریت:
پیوست:
طبقه‌بندی:

۴-۵- مدارک لازم

- ۴-۵-۱- تکمیل فرم های ۲، ۳، ۴ متناسب با نوع نمونه و فرم شماره ۶
- ۴-۵-۲- ارائه مجوز های اخذ شده از سازمان حفاظت محیط زیست و مجوزهای مورد نیاز سایر دستگاههای دولتی ذیربط
- ۴-۵-۳- اخذ مجوز سایتیسی در صورتی که نمونه مشمول ضوابط سایتیسی باشد
- ۴-۵-۴- گواهی تحویل نمونه ها به سازمان
- ۴-۵-۵- رسید پرداخت و تسویه هزینه های انجام آزمایش های مورد نیاز از جمله تعیین توالی

ماده ۶- سایر شرایط لازم برای خروج منابع ژنتیکی

- ۶-۱- در مورد منابع ژنتیکی اعم از پژوهشی و غیر پژوهشی که با هدف دسترسی و بهره برداری ژنتیکی خارج می شوند باید نحوه تسهیم منافع حاصل از دسترسی و بهره برداری ژنتیکی مشخص و قابل رهگیری باشد.
- ۶-۲- واحدهای تخصصی حسب مورد مکلف هستند لیست منابع ژنتیکی غیر قابل تبادل از جمله گونه های اندمیک و بومی کشور یا سایر گونه ها یی که نباید از کشور خارج یا با طرف های خارجی مبادله شوند را تهیه و به ساختار حفاظت و بهره برداری از منابع ژنتیک حیات وحش اعلام نمایند تا به اطلاع عموم برسد.

ماده ۷- مبادله منابع ژنتیکی

- ۷-۱- مبادله منابع ژنتیکی در قالب همکاری های بین المللی مستلزم عقد تفاهم نامه همکاری میان سازمان های رسمی با طرف خارجی، ارایه پروپوزال پروژه تحقیقاتی مشترک و تصویب آن در سازمان / موسسه ذینفع می باشد.
- ۷-۲- امکان تامین منابع ژنتیکی دریافت شده، از مجموعه های ثبت شده داخل کشور نباشد
- ۷-۳- مستندات معتبر مبتنی بر مشخصات منابع ژنتیکی دریافت شده از طرف مقابل ارائه گردد.
- ۷-۴- تبادل به نحو مقتضی به صورت مرحله ای و تأیید راستی آزمایی انجام تعهدات از طرف مقابل انجام شود.

ماده ۸- تمامی هزینه های مربوط به تهیه نمونه ژنتیکی و انجام آزمایش های مورد نیاز به عهده متقاضی خروج نمونه است.

ماده ۹ - فرایند صدور مجوز خروج منابع ژنتیکی

- ۹-۱- متقاضیان خروج منابع ژنتیکی، باید درخواست خود را از طریق پنجره واحد ارایه خدمات الکترونیک، به همراه فرم های مربوطه تکمیل و بارگذاری نمایند. پس از بررسی درخواست توسط واحد مربوطه، در صورت

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲
تاریخ: ۱۴۰۳/۵/۲۷
ساعت:
فوریت:
پیوست:
طبقه‌بندی:

تکمیل بودن مدارک و مستندات، درخواست ثبت و رسید آن به متقاضی ارایه می شود. تأیید واحد مربوطه به منزله ثبت درخواست متقاضی محسوب می‌گردد.

تبصره - در صورت نقص در مدارک ارائه شده، و به منظور رفع آنها، موارد به متقاضی اعلام می‌گردد.

۹-۲- مدت زمان بررسی مدارک و فرم‌ها از زمان ثبت مدارک حداقل ۱۰ روز کاری بسته به نوع درخواست متقاضی متفاوت خواهد بود.

۹-۳- واحد صدور مجوز پس از کسب نظرات واحد‌های تخصصی در صورت تایید امکان‌پذیری تحقیق و انطباق آن با اهداف از پیش تعیین شده، صحت مدارک و ضوابط پیوست شده، عدم مغایرت با اصول و قوانین ملی کشور و اخذ تعهدات لازم، تاییدیه و مجوز برای پلیس گمرک مرزی جهت ارسال نمونه ژنتیکی صادر خواهد کرد تا ارسال نمونه ژنتیکی به خارج از کشور امکان‌پذیر گردد.

ماده ۱۰- این دستورالعمل در ۱۰ ماده و ۶ تبصره از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجرا است.

شماره: ۰۲۰/۱۱۵۵۳۲
تاریخ: ۱۴۰۳/۵/۲۷
ساعت:
فوریت:
پیوست:
طبقه‌بندی:

ضمائم :

- فرم شماره ۱- فرم توافقنامه تبادل مواد (MTA)
- فرم شماره ۲- فرم خروج حیوانات خانگی مشمول سایتس
- فرم شماره ۳- فرم خروج اجزای تاکسیدرمی شده، تروفه و موارد مشابه
- فرم شماره ۴- فرم خروج حیوانات مراکز تکثیر و پرورش و باغ وحش ها
- فرم شماره ۵- تعهدنامه خروج منابع ژنتیکی با هدف پژوهشی
- فرم شماره ۶- تعهد نامه خروج منابع ژنتیکی با هدف غیر پژوهشی
- پیوست ۱- فهرست گونه های اندمیک
- پیوست ۲- فهرست گونه های مشمول سایتیس
- پیوست ۳- فهرست گونه های در معرض خطر انقراض سازمان
- پیوست ۴- فهرست گونه های حمایت شده و حفاظت شده سازمان
- پیوست ۵- فهرست گونه های مهاجر وحشی
- پیوست ۶- فهرست گونه های IUCN
- پیوست ۷- شرایط استاندارد تهیه نمونه